

DOI: 10.20535/2077-7264.4(74).2021.254515

**ОСВІТА – СКАРБ; ПРАЦЯ – КЛЮЧ ДО НЬОГО
(до ювілею Олени Михайлівни Величко)**

*Письменників називають інженерами людських душ.
Те саме завдання по вихованню й навчанню молодого покоління
стоїть і перед учителями, перед працівниками освіти.
Отже, є всі підстави називати і їх такими ж інженерами.
А таке звання чесна людина мусить виправдувати працею.*

Петро Панч, письменник, сотник Дієвої Армії УНР

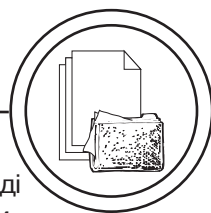
Професор, доктор технічних наук, старший науковий співробітник, багаторічна завідувачка кафедри репрографії, заступник головного редактора, одна з фундаторів збірника наукових праць «Технологія і техніка друкарства» та міжнародної науково-технічної конференції студентів і аспірантів «Друкарство молоде» Видавничо-поліграфічного інституту КПІ ім. Ігоря Сікорського Олена Михайлівна Величко другого грудня 2021 р. відзначила ювілей.

Олена Михайлівна народилася 1951 р. у Києві в родині простих трудівників і після закінчення середньої школи відразу пов'язала свій професійний шлях з поліграфією, поєднуючи роботу на виробничо-поліграфічному підприєм-

стві Науково-дослідного інституту (НДІ) технічної інформації та техніко-економічних досліджень Держплану УРСР та навчання на Київському вечірньому факультеті Українського поліграфічного інституту (УПІ) ім. Івана Федорова (1970–1976), який закінчила з відзнакою. В 1974 р. Олена Михайлівна продовжила свою професійну працю спочатку на посаді молодшого, а згодом старшого наукового співробітника у Київській філії Державного проєктного та НДІ поліграфічної промисловості (ДіпроНДІПоліграф), де здійснювали проєктування будівель, споруд і виробництв поліграфічного виробництва, а також розробку нових видів матеріалів і конструкцій виробів культурно-побутового призначення.

Логічним продовженням застосування значного виробничого досвіду та відмінного навчання Олени Михайлівни у 1980 р. стала аспірантура в УПІ ім. Івана Федорова. Зважаючи на те, що тематика дисертаційної роботи («Механізм структурних змін і регулювання износоустойчивости фотополімерных и металлических форм высокой печати») одночасно містила дослідження експлуа-

© Автор(и) 2021. Видавець КПІ ім. Ігоря Сікорського.
CC BY 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

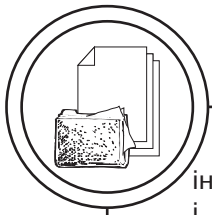
таційних властивостей форм високого друку і пошуку шляхів забезпечення стабільної якості друкованих відбитків, тож наукових керівників було двоє — знаний фахівець в області тертя і зносу, професор, доктор технічних наук, заслужений діяч науки УРСР Борис Іванович Костецький та на той час ще кандидат технічних наук і доцент, але відомий фахівець в галузі технології поліграфічного виробництва Едуард Тимофійович Лазаренко (професор, доктор технічних наук, заслужений діяч науки і техніки України). Оприлюднення результатів дисертаційної роботи на конференціях і семінарах в УПІ ім. Івана Федорова, Всесоюзному НДІ комплексних проблем поліграфії, засвідчили ґрунтовні знання науково-технічних джерел, методів обчислення експериментальних даних та застосування вперше різних методів дослідження структури і складу друкарських форм (електронна мікроскопія, рентгеноструктурний і термомеханічний аналіз, інфрачервона спектроскопія багаторазового порушеного повного внутрішнього відбивання) для виявлення впливу на їхні технологічні властивості. Теоретичні аспекти тертя у кандидатській роботі Олени Михайлівни, що розглядалися виходячи зі структурно-енергетичної концепції професора Костецького, започаткували новий напрям досліджень теоретичних основ зносостійкості друкарських форм.

У 1984 р. після успішного захисту кандидатської дисертації Оленою Михайлівною продовжено роботу у Київській філії Всесоюзного НДІ комплексних проблем поліграфії (згодом — Український НДІ спеціальних видів друку,

УкрНДІСВД) до 1992 р. на посаді старшого наукового співробітника. При цьому подальшому фаховому зростанню у напрямі вдосконалення технології флексографічного та трафаретного друку сприяли як теоретична робота з науково-технічною інформацією, так і участь у впровадженні результатів експериментальних випробувань на численних поліграфічних підприємствах СРСР.

Маючи такий чималий здобуток науково-виробничих знань, резонно, що Олена Михайлівна застосувала їх у педагогічному вихованні молоді спочатку на Видавничо-поліграфічному факультеті Київського політехнічного інституту, а нині Видавничо-поліграфічному інституті КПІ ім. Ігоря Сікорського, працюючи впродовж 1992–2006 рр. на посаді доцента кафедри репрографії, а 2006–2008 рр. — професора кафедри технології поліграфічного виробництва, де отримала дозвіл керування аспірантами.

Подальша наукова праця Олени Михайлівни була реалізована у більше 70-ти науково-методичних роботах: монографіях, конспектах лекцій, статтях у фахових наукових виданнях, тезах доповідей, авторських свідоцтвах та патентах на винаходи, виконувалася в рамках науково-дослідних робіт УкрНДІСВД і Науково-інженерного центру проблемно-орієнтованих інформаційних технологій і планів наукової роботи, кафедр репрографії та технології поліграфічного виробництва Видавничо-поліграфічного інституту. Ця інтенсивна праця була послідовно спрямована на виконання дисертаційної роботи «Теоретичні основи взаємодії

інформаційного, енергетичного і матеріального потоків у друкарському контакті» на здобуття наукового ступеня доктора технічних наук та завершилася її захистом у 2006 р. в Українській академії друкарства. Науковим консультантом роботи був доктор хімічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України Анатолій Кузьмич Дорош.

Відповідно до рішення Атестаційної колегії МОН України у 2008 р. О. М. Величко було надано вчене звання професора кафедри технології поліграфічного виробництва, а згодом Олена Михайлівна очолила кафедру репрографії ВПІ, де за нетривалий час вона успішно оптимізувала науково-педагогічну роботу з розширення штату працівників та актуалізації напрямів досліджень.

Олена Михайлівна член редколегій знаних наукових фахових видань України «Технологія і техніка друкарства», «Наукові записки [Українська академія друкарства]», «Поліграфія та видавнича справа», а також була членом спеціалізованих вчених рад із захисту дисертацій Д 26.002.10 (КПі ім. Ігоря Сікорського) і Д 35.101.01 (Українська академія друкарства). Як професор О. М. Величко керувала НДР, присвяченим розробці та дослідженню складу та технологічних властивостей друкарських фарб (номера державної реєстрації тем 0109U002289, 0111U001470) і зволожувальних розчинів (0115U000207). Разом з колегами підготувала цикл науково-методичних видань з питань технології поліграфічного вироб-

ництва: «Український тлумачний словник видавничо-поліграфічної справи» (2010); «Відтворення тону нового градієнта засобами репродукування» (2011); «Таємниці друкарства: Минуле. Сучасне. Майбутнє» (2012); «Оздоблення поліграфічної продукції лакуванням» (2014); «Проектування технологічних процесів видавничо-поліграфічного виробництва» (2014); «Зволоження в офсетному друці» (2016); «Матеріали зі спеціальними властивостями» (2016); «Стабілізація параметрів відбитків у технологіях друкування на пористих і невсотувальних матеріалах» (2016).

Під керівництвом Олени Михайлівни виконали та захистили дисертаційні роботи на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук низка молодих вчених і гідних учнів: Благодір Ольга, Золотухіна Катерина, Зоренко Ярослав, Кушлик Богдан, Скиба Василь, Хохлова Розалія, Чепурна Катерина. Роботи учнів Олени Михайлівни, а саме Ярослава Зоренка (2013 р.), Василя Скиби (2013 р.) та Катерини Золотухіної (2017 р.) у складі авторських колективів молодих науковців Видавничо-поліграфічного інституту було відзначено щорічними преміями Президента України для молодих учених.

Своєю невтомною науковою працею Олена Михайлівна в повній мірі реалізувала завдання з виховання, навчання та інженерії молодого студентського покоління поліграфістів!

Бажаємо шановній Олені Михайлівні міцного здоров'я, щастя, родинного тепла та підтримки!

Колектив НН ВПІ КПі ім. Ігоря Сікорського